

Kvalitetsdeklaration

Annonserade upphandlingar i Sverige

Ämnesområde

Statistik på upphandlingsområdet

Statistikområde

Upphandlingsstatistik

Produktnamn

Annonserade upphandlingar i Sverige

Referenstid

2021

Innehåll

Innehåll	2
Statistikens kvalitet	4
1. Relevans	4
1.1 Ändamål och informationsbehov	4
1.1.1 Statistikens ändamål	4
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	4
1.2 Statistikens innehåll	5
1.2.1 Objekt och population	5
1.2.2 Variabler	6
1.2.3 Statistiska mått	7
1.2.4 Redovisningsgrupper	7
1.2.5 Referenstider	8
2. Tillförlitlighet	8
2.1 Tillförlitlighet totalt	8
2.2 Osäkerhetskällor	8
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	9
2.2.4 Bortfall	10
2.2.5 Bearbetning	12
2.2.6 Modellantaganden	12
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	12
3. Aktualitet och punktlighet	12
3.1 Framställningstid	12
3.2 Frekvens	12

3.3	Punktlighet	12
4.	Tillgänglighet och tydlighet	13
4.1	Tillgång till statistiken	13
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik	13
4.3	Presentation	13
4.4	Dokumentation	13
5.	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	14
5.1	Jämförbarhet över tid	14
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	14
5.3	Sammanvändbarhet i övrigt	14
5.4	Numerisk överensstämmelse	14
	Bilaga	16

Statistikens kvalitet

1. Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken ska ge kunskap som bidrar till bättre offentliga affärer till nytta för samhället och näringslivet. Användare av statistiken är upphandlande organisationer, leverantörer, beslutsfattare, och andra som vill analysera hur den offentliga upphandlingen fungerar. Ändamålet med statistiken är att beskriva den annonserade upphandlingen i Sverige och dess utveckling över tid. Innehållet i statistiken syftar till att besvara den grundläggande frågan vem som köper vad, från vem, och för hur mycket.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användarna av statistiken är riksdag, regering, departement, myndigheter, kommuner, regioner, privata och offentliga företag, bransch- och intresseorganisationer, utredare och forskare, konsultföretag och media.

Statistiken utgör ett viktigt kunskapsunderlag för många olika intressenter på upphandlingsområdet. Den används som beslutsunderlag och som underlag till exempelvis utredningar, analyser, forskning, samhällsdebatt och nyhetsrapportering.

Upphandlande organisationer och leverantörer använder statistiken i inköps- och anbudsarbetet. Upphandlande organisationer använder exempelvis statistiken som underlag för inköpsanalyser och jämförelser. Leverantörer använder statistiken som underlag för att analysera den offentliga marknaden och identifiera potentiella affärsmöjligheter.

Det finns vissa användarbehov som statistiken inte tillgodoser. Bland annat efterfrågas statistik baserat på *värdet* av upphandlingar som komplement till statistik baserat på *antal* upphandlingar. För närvarande saknas tillförlitliga uppgifter som möjliggör den statistiken.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken beskriver utvecklingen avseende annonserade upphandlingar i Sverige. Den ger kunskap om vilka upphandlade organisationer som annonserar upphandling och inom vilka samhällssektorer. Statistiken visar vad som upphandlas och inom vilka branscher och segment. Den visar också hur upphandlingsregelverket tillämpas av upphandlande organisationer exempelvis vilka förfarande och metoder som används och vilka krav som ställs i upphandlingar.

1.2.1 Objekt och population

Undersökningen avser annonserade offentliga upphandlingar i Sverige. Målobjektet i undersökningen är annonspliktiga upphandlingar som har annonserats i en registrerad annonsdatabas. Undersökningen omfattar även annonserade direktupphandlingar men enbart annonspliktiga upphandlingar inkluderas i statistiken. Observationsobjektet i undersökningen är annonser om upphandling som har publicerats i en registrerad annonsdatabas. Inom ramen för undersökningen samlas uppgifter in ur annonser om upphandling (observationsobjekt) men det är upphandlingar (målobjekt) som redovisas i statistiken.

En upphandling identifieras i statistiken med ett unikt identifikationsnummer (upphandlings-ID). Identifikationsnumret åtföljer annonser om upphandling som publiceras i en registrerad annonsdatabas. En upphandling kan generera en eller flera annonser om upphandling, vanligen en annons och en efterannons.

De upphandlingar som ingår i statistiken är de som har konkurrensutsatts med en upphandlingsannons baserat på formulär för konkurrensutsättning:

- Annons under tröskelvärdet
- Förhandsannons som används som anbudsinfordran under tröskelvärdet
- Meddelande om projekttävling
- Meddelande om upphandling – förenklat system
- Meddelande om upphandling eller koncession – standardsystem
- Förhandsmeddelande som används som anbudsinfordran – förenklat system
- Förhandsmeddelande som används som anbudsinfordran – standardsystem
- Meddelande om kvalificeringssystem
- Meddelande om underentreprenad

För mer information se Upphandlingsmyndighetens föreskrift (UFS 2020:1) om insamling av uppgifter för statistikändamål och Upphandlingsmyndighetens föreskrift (UFS 2020:2) om upphandlings-ID.

[Upphandlingsmyndighetens författningssamling](#)

1.2.2 Variabler

Målvariabler för statistiken:

- Namn för köpare
- Organisationsnummer för köpare
- Sektor för köpare
- Delsektor för köpare
- Juridisk form för köpare
- SNI för köpare
- Myndighetstyp för köpare
- Rättslig grund
- Direktivstyrd
- Förfarande
- Typ av avtal
- Dynamiskt inköpssystem
- Elektronisk auktion
- Anbudsområden
- Samordnad upphandling
- Upphandlingsslag
- Miljömässigt hållbar upphandling
- Socialt hållbar upphandling
- Innovationsupphandling
- Reserverad upphandling
- Reserverat genomförande
- Titel
- Upphandlings-ID
- Publiceringsdatum
- CPV-kod

- Huvudsaklig CPV-kod
- Leveransort (NUTS)

En mer detaljerad beskrivning av de variabler som ingår i den redovisade statistiken framgår av Upphandlingsmyndighetens dokumentation av innehållet i den nationella statistikdatabasen på upphandlingsområdet.

[Databasdokumentation](#)

Undersökningens observationsvariabler framgår av bilaga A till Upphandlingsmyndighetens föreskrift (UFS 2020:1) om insamling av uppgifter för statistikändamål. De framgår även av Upphandlingsmyndighetens rapporteringsformat.

[Upphandlingsmyndighetens författningssamling](#)

Det finns vissa skillnader mellan undersökningens mål- och observationsvariabler. Flera variabler som redovisas i statistiken är inte observationsvariabler utan är variabler beräknade med utgångspunkt i en eller flera observationsvariabler. Vidare har inte alla observationsvariabler tillräckligt hög kvalitet för att kunna användas för statistik. Uppgifter om upphandlingens uppskattade värde kan exempelvis inte användas eftersom uppgifterna har för stora kvalitetsbrister.

Intresse- och målvariabler överensstämmer relativt väl, det vill säga de variabler som användarna är intresserade av överensstämmer med de som samlas in och redovisas. Ett undantag är uppgifter om upphandlingens uppskattade värde som efterfrågas av många användare men som saknas i den redovisade statistiken.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används i statistiken är framför allt antal och andelar.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Den redovisade statistiken om annonserade upphandlingar kan delas in i flera olika redovisningsgrupper. Detta inkluderar exempelvis förfarande och metoder. Andra nedbrytningar inkluderar produktklassificering enligt CPV-indelningen och leveransort enligt NUTS-indelningen. Indelningar inkluderar även flera variabler som avser den upphandlade organisationen som exempelvis sektorstillhörighet, näringsgren och juridisk form. Den redovisade statistiken kan även brytas ned per

upphandlande organisation. Den mest detaljerade nivån som redovisas är information per upphandling.

Följande standarder och klassifikationer används för indelningar:

[Common Procurement Vocabulary](#)

[Standard för indelning efter juridisk form](#)

[Standard för indelning efter ägarkategori](#)

[Standard för institutionell sektorindelning](#)

[Standard för svensk näringsgrensindelning](#)

[EU:s regionindelning NUTS](#)

1.2.5 Referenstider

Referensperiod är kalenderåret 2021.

2. Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens kvalitet bedöms i allmänhet vara god. Osäkerhetskällornas påverkan på den redovisade statistikens kvalitet bedöms vara liten. Partiellt bortfall utgör den främsta osäkerhetskällan i statistiken.

2.2 Osäkerhetskällor

Upphandlingsmyndigheten bedömer att statistikvärdenas tillförlitlighet framför allt påverkas av så kallade bortfallsfel. Bortfallsfel innebär enkelt uttryckt att uppgifter av någon anledning saknas. De osäkerhetskällor som har störst betydelse för statistikens tillförlitlighet bedöms vara partiellt bortfall. Det är mycket vanligt förekommande att en eller flera uppgifter av olika anledningar saknas i annonser om upphandling.

2.2.1 Urval

Statistiken är en totalundersökning och är därmed inte behäftad med urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Denna källa bedöms sammantaget inte bidra till osäkerhet i statistiken.

Undertäckningsproblem kan uppstå om annonspliktiga upphandlingar av någon anledning saknas i den redovisade statistiken. Eftersom alla annonspliktiga upphandlingar ska annonseras i en registrerad annonsdatabas och registrerade annonsdatabaser har en skyldighet att rapportera uppgifter till Upphandlingsmyndigheten så bedöms undertäckningsproblemen vara små.

Övertäckningsproblem kan uppstå om den redovisade statistiken omfattar något annat än unika upphandlingar. Detta skulle exempelvis kunna inträffa om registrerade annonsdatabaser rapporterar in annonser som inte avser upphandling eller om en och samma upphandling av någon anledning rapporteras in flera gånger. En registrerad annonsdatabas ska enbart lämna uppgifter ur upphandlingsannonser. De ska vidare inte lämna uppgifter som redan har offentliggjorts i en annons om upphandling genom någon annan registrerad annonsdatabas. Dessutom ska varje annons i en registrerad annonsdatabas åtföljas av ett identifikationsnummer för upphandlingen som är unikt i förhållande till samtliga registrerade annonsdatabaser. Upphandlingsmyndigheten bedömer därför att övertäckningsproblemen är små.

2.2.3 Mätning

Den som driver en registrerad annonsdatabas ska till Upphandlingsmyndigheten lämna uppgifter från och om annonser om upphandling. Detta sker i samband med att en upphandlande organisation publicerar en annons om upphandling i en registrerad annonsdatabas. Den registrerade annonsdatabasen ska skicka uppgifter från och om annonsen till Upphandlingsmyndighetens mottagningspunkt inom 30 dagar från tidpunkten för publicering av annonsen.

Uppgiftsinsamlingen är elektronisk och utformad som en så kallad ”system-till-system”-integration. En registrerad annonsdatabas skickar XML-instanser till Upphandlingsmyndighetens referenspunkt i enlighet med UFS 2020:1 och API-specifikationen. Vid överföringen av uppgifter används tre XML-scheman: ett för förhandsannons, ett för annons och ett för efterannons. Det tekniska filformat som används är baserat på EU-kommissionens nya standardformulär för offentlig upphandling (eForms) med tillhörande tekniska specifikationer samt UBL.

Insamlingen omfattar i nuläget ett begränsat urval av cirka 90 uppgifter från och om annonser om upphandling. Urvalet avser i huvudsak uppgifter som är obligatoriska att ange i annonser om upphandling antingen över eller under tröskelvärdena. Vilka uppgifter från och om annonser som ska lämnas till Upphandlingsmyndigheten

framgår av Upphandlingsmyndighetens föreskrift (UFS 2020:1) om insamling av uppgifter för statistikändamål.

Begreppet affärsterm (BT) används för att benämna de uppgifter som samlas in. Mot bakgrund av att eForms är utformat för upphandlingar över de av EU angivna tröskelvärdena, har Upphandlingsmyndigheten skapat särskilda nationella affärstermer (*BT-UHM*) för att tillgodose nationella behov.

[Upphandlingsmyndighetens författningssamling](#)

Upphandlingsmyndigheten saknar inflytande eller insyn i hur respektive registrerad annonsdatabas utformar sina annonsformulär och vilka uppgifter som ingår och huruvida de är frivilliga eller obligatoriska att ange för användaren. Utformningen av annonsformulär varierar mellan annonsdatabaser och de är inte standardiserade under tröskelvärdet. Vidare har myndigheten begränsad insyn i och möjlighet att påverka hur de upphandlande organisationerna fyller i uppgifter i de olika annonsformulären. Detta gör det sammantaget svårt för myndigheten att avgöra om annonser fylls i korrekt av upphandlande organisationer. Det finns heller inte några större möjligheter att jämföra publicerade annonser med de uppgifter som lämnas till myndigheten. Detta gör det sammantaget svårt att bedöma eller närmare precisera vilka mätfel som kan förekomma vid insamlingen.

De insamlade uppgifterna kompletteras i övrigt med uppgifter ur nationella register. De uppgifterna används bland annat för kvalitetshöjande åtgärder och för att klassificera data utifrån olika nationella standarder.

2.2.4 Bortfall

Det finns två typer av bortfall: objektsbortfall och partiellt bortfall. Objektsbortfall innebär att uppgifter saknas helt för ett objekt. Partiellt bortfall innebär att en eller flera uppgifter saknas. För undersökningen i fråga kan bortfallsfel således uppstå dels genom att en upphandling, och därför alla uppgifter om denna, helt saknas eller genom att vissa uppgifter saknas för en upphandling.

Något objektsbortfall förekommer inte såvitt känt. Objektsbortfall är dock svåra att upptäcka för Upphandlingsmyndigheten, eftersom det inte finns något enkelt sätt att avgöra om alla upphandlingar som har publicerats i en registrerad annonsdatabas också har rapporterats. Objektsbortfall kan framför allt upptäckas genom att myndigheten görs uppmärksam på avvikelser.

För enstaka objekt förekommer att vissa uppgifter saknas (så kallat partiellt bortfall). Detta beror främst på att alla uppgifter antingen inte kan anges eller inte är obligatoriska för den upphandlande organisationen att ange i annonser om upphandling. Reglerna för vad en annons ska innehålla skiljer sig åt beroende på om det är fråga om en annons om upphandling över eller under tröskelvärdena. De skiljer sig också åt beroende på vilken lag som upphandlingen omfattas av och vilket upphandlingsförfarande som används. Dessa faktorer påverkar vad en annons ska innehålla och kan i förlängningen påverka vad som ligger bakom ett högt bortfall.

För många variabler som ingår i den redovisade statistiken förekommer i princip inget bortfall alls eller så är bortfallet mycket lågt. För mer information se bortfallsanalysen i bilaga 1. Det finns dock ett antal undantag. Det kan särskilt noteras att bortfallet beträffande uppgifter om miljömässigt och socialt hållbar upphandling samt innovationsupphandling är mycket högt. Tolkning av den statistiken bör därför göras med försiktighet.

Bortfallsanalysen avser dock enbart de variabler som ingår i den statistik som redovisas. För många av de variabler som samlas in inom ramen för undersökningen bedöms bortfallet vara för högt för att uppgiften överhuvudtaget ska kunna användas för statistikändamål.

Upphandlingsmyndigheten vidtar en del åtgärder för att minska det partiella bortfallet. För exempelvis namn och organisationsnummer för köpare görs manuella kvalitetskontroller. För andra variabler imputeras värden baserat på innehållet i upphandlingens titel eller dess beskrivning.

Bortfallet påverkar statistikens tillförlitlighet på flera sätt. När resultatet bryts ned på små redovisningsgrupper riskerar bortfallet att bli högt. Bortfallet innebär också att resultatet blir mer osäkert. Om de upphandlingar som saknar uppgift avviker systematiskt från de som innehåller uppgifter finns risk för att bortfallet snedvrider resultatet.

Partiellt bortfall redovisas genomgående i statistiken som *Uppgift saknas*. Användarna har därmed möjlighet att själva ta ställning till hur bortfallet påverkar statistikens tillförlitlighet.

2.2.5 Bearbetning

Framtagandet av statistiken följer Upphandlingsmyndighetens process producera statistik. I processen sker kvalitetssäkring i flera steg exempelvis i samband med insamling, bearbetning, analys och publicering. Uppgiftsinsamling och framtagande av statistik sker i hög utsträckning utan manuella inslag vilket minskar risken för olika bearbetningsfel. För närvarande finns inga kända bearbetningsfel i statistiken. Bearbetningen bedöms därför inte ha någon påverkan på statistikens tillförlitlighet.

Upphandlingsmyndigheten bearbetar de uppgifter som samlas in ur annonser. Detta omfattar bland annat att korrigera felaktigt angivna värden och omklassificera kodvärden. De värden som redovisas i statistiken överensstämmer därför inte nödvändigtvis med de värden som har angetts av den upphandlande organisationen i annonsen.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs. Modellantaganden har därför ingen inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3. Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden av statistiken är cirka 3 månader efter kalenderårets slut.

3.2 Frekvens

Statistiken utkommer årligen. Uppgiftsinsamling av primärdata sker löpande under året. Uppgiftsinsamling av sekundärdata sker i samband med att statistiken tas fram.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades i enlighet med den fastställda publiceringsplanen.

4. Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i Upphandlingsmyndighetens statistiktjänst. Statistiken publiceras i form av statistikartiklar och data i myndighetens statistikdatabas. Pressmeddelande ges vanligen ut vid publicering.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

I Upphandlingsmyndighetens statistikdatabas finns möjlighet att hämta ut egna tabeller och diagram efter behov. Därutöver kan Upphandlingsmyndigheten bistå med skräddarsydd statistik i mån av tid och tillgängliga resurser.

4.3 Presentation

Publicering av statistiken sker i form av statistikartiklar, som innehåller en kombination av tabeller och diagram och analyserande texter, och i Upphandlingsmyndighetens statistikdatabas.

4.4 Dokumentation

Publicerade statistikartiklar i Upphandlingsmyndighetens statistiktjänst innehåller beskrivningar och analyser av statistiken till stöd för förståelse och tolkning av den.

Upphandlingsmyndigheten dokumenterar statistiken genom att beskriva statistikens kvalitet och metoder för hur den framställs i denna kvalitetsdeklaration. Den publiceras samtidigt som statistiken och är viktig för att statistiken ska kunna tolkas och användas på rätt sätt.

En databasdokumentation innehåller detaljerade beskrivningar av de variabler som redovisas i statistiken. Dokumentet beskriver vilka variabelvärden som finns i Upphandlingsmyndighetens statistikdatabas, vad de avser och hur de tas fram.

[Databasdokumentation](#)

Upphandlingsmyndighetens föreskrifter om insamling av uppgifter för statistikändamål (UFS 2020:1) innehåller detaljerad information om vilka uppgifter som samlas in från registrerade annonsdatabaser och när och hur de ska lämnas.

Upphandlingsmyndighetens föreskrifter om upphandlings-ID (UFS 2020:2) innehåller information om det upphandlings-ID som ska åtfölja annonser om upphandling som publiceras i en registrerad annonsdatabas.

[Upphandlingsmyndighetens författningssamling](#)

5. Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

För närvarande finns inga möjligheter att göra jämförelser över tid. Det beror på att 2021 är första året som statistik om annonserade upphandlingar publiceras. Det finns vissa möjligheter att göra jämförelser över tid mot den statistik som Upphandlingsmyndigheten tidigare publicerat på området för perioden 2016–2020. Tidigare utgiven statistik är dock inte fullt ut jämförbar eftersom statistiken för 2021 utgår ifrån en ny insamlingsmetod och delvis annorlunda definitioner och avgränsningar.

[Tidigare statistik](#)

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan grupper får generellt sett betraktas som hög. Det finns goda möjligheter att i den redovisade statistiken jämföra olika variabelvärden efter ett urval av etablerade indelningar.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Insamlingen av statistik bygger på en internationell standard (eForms och UBL) vilket innebär att jämförbarheten med motsvarande statistik från andra EU- och EES-länder är förhållandevis god.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Den redovisade statistiken är konsistent i bemärkelsen att all publicerad statistik i statistikartiklar och statistikdatabasen har numerisk överensstämmelse. Det finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Statistik om annonserade upphandlingar redovisas som regel per upphandling. I statistiken finns dock variabler som är multipla per upphandling. Detta inkluderar

exempelvis CPV- och NUTS-koder eller enskilda krav i en upphandling. En upphandling kan exempelvis innehålla flera CPV-koder. För att undvika feltolkning av statistiken redovisas variabler med multipel information separat i särskilda tabeller i statistikdatabasen.

Alla användare rekommenderas att alltid hämta information från den senast publicerade statistiken, även för tidigare perioder. Detta eftersom eventuella ändringar i statistiken som regel inte görs i äldre publikationer.

Bilaga

Partiellt bortfall för variabler som ingår i statistiken 2021

Variabel	Antal upphandlingar	Partiellt bortfall	Partiellt bortfall (%)
Namn för köpare	18 421	0	0%
Organisationsnummer för köpare	18 421	0	0%
Sektor för köpare	18 421	0	0%
Delsektor för köpare	18 421	0	0%
Juridisk form för köpare	18 421	18	0%
SNI för köpare	18 421	22	0%
Myndighetstyp för köpare	18 421	662	3,6%
Rättslig grund	18 421	322	1,7%
Direktivstyrd	18 421	643	3,5%
Förfarande	18 421	643	3,5%
Typ av avtal	18 421	0	0%
Dynamiskt inköpssystem	18 421	0	0%
Elektronisk auktion	18 421	0	0%
Anbudsområden	18 421	0	0%
Samordnad upphandling	18 421	0	0%

Variabel	Antal upphandlingar	Partiellt bortfall	Partiellt bortfall (%)
Upphandlingsslag	18 421	1 839	10%
Miljömässigt hållbar upphandling	18 421	16 880	92%
Socialt hållbar upphandling	18 421	16 972	92%
Innovationsupphandling	18 421	17 612	96%
Reserverad upphandling	18 421	0	0%
Reserverat genomförande	18 421	0	0%
Titel	18 421	0	0%
Upphandlings-ID	18 421	0	0%
Publiceringsdatum	18 421	0	0%
CPV-kod	18 421	0	0%
Huvudsaklig CPV-kod	18 421	31	0%
Leveransort (NUTS-3)	18 421	3 303	18%